

TRÀO NGƯỢC DẠ DÀY THỰC QUẢN SƠ SINH

1. ĐỊNH NGHĨA

- Trào ngược dạ dày thực quản (TNDDTQ) là từ dùng để mô tả sự vận động ngược của những thành phần trong dạ dày (không khí, thức ăn, dịch, axit, kiềm, muối mật) vào thực quản
- Bệnh TNDDTQ khi TNDDTQ gây ra triệu chứng đau, chậm tăng cân, viêm thực quản, ói máu, triệu chứng viêm đường hô hấp, ngưng thở, viêm phổi hít, viêm phổi tái phát, bệnh phổi mạn.

2. ĐÁNH GIÁ BỆNH NHÂN

2.1. Hỏi bệnh

- Ngày tuổi, đủ tháng hay non tháng, cân nặng lúc sanh
- Tiền sử suy hô hấp sau sanh, sanh ngạt
- Nôn ói: số lần/ngày, số ngày
- Chất nôn ói: sữa, dịch nhầy, máu
- Kích thích, quấy khóc
- Chậm tăng cân
- Ho, khò khè tái phát nhiều lần.

2.2. Khám lâm sàng

- Cân nặng, nhịp thở, cơn ngưng thở
- Dấu hiệu hô hấp: ho, khò khè, ran phổi.

2.3. Cận lâm sàng

- Siêu âm bụng: có ≥ 3 lần trào ngược/5 phút trên siêu âm: xem như có TNDDTQ.

3. CHẨN ĐOÁN

3.1. Chẩn đoán

- Lâm sàng gợi ý + siêu âm (+)
- Lâm sàng gợi ý + đáp ứng điều trị.

3.2. Chẩn đoán phân biệt: phải chẩn đoán loại trừ

- Các bệnh bất thường giải phẫu và ruột bẩm sinh: teo thực quản, rò khí thực quản, thoát vị rốn, hở thành bụng, thoát vị hoành, ruột xoay bất toàn, hẹp môn vị, teo ruột non

- Các bệnh lý chuyển hóa, nhiễm trùng
- Các bất thường cấu trúc não.

④ 4. ĐIỀU TRỊ

4.1. Nguyên tắc

- Điều hòa cơ thắt thực quản dưới
- Tránh các yếu tố làm khởi phát trào ngược.

4.2. Tiêu chuẩn nhập viện

- Có cơn ngưng thở, tím
- Nôn ói ra máu
- Nôn ói nhiều lần, cần phải nuôi ăn qua sonde dạ dày
- Có biến chứng viêm phổi.

4.3. Điều trị triệu chứng

Bước 1: Không dùng thuốc

- Tư thế nằm: đầu cao 30°
- Sữa mẹ, chia nhỏ các cử sữa, 10 - 12 cử/ngày
- Nếu nghi ngờ dị ứng sữa bò: dùng sữa thủy phân protein trong một tuần.

Bước 2: Dùng thuốc

- Domperidone: 0,25 mg/kg/lần, ngày 3 lần
- Metoclopramide: 0,1 - 0,2 mg/kg/ngày mỗi 6 giờ, trước ăn 20 phút
- Omeprazole 0,5 - 1,5 mg/kg/ngày, ngày 1 lần
- Dùng 1 - 2 tuần, có thể 4 tuần, tối đa 8 tuần
- Esomeprazole: 0,5 mg/kg/ngày, ngày 1 lần.

⑤ 5. THEO DÕI - TÁI KHÁM

5.1. Theo dõi: mỗi tuần trong tháng đầu để đánh giá đáp ứng.

5.2. Dấu hiệu nặng cần khám ngay

- Cơn tím, thở mệt
- Dịch nôn ói: máu, mật.

5.3. Hướng dẫn chăm sóc tại nhà

- Tư thế nằm: đầu cao 30°
- Tiếp tục bú mẹ
- Chia nhỏ các cử sữa, 10 - 12 cử/ngày.